

Trygt nytt skriveår!

Har den språklige kjernemuskulaturen blitt svekket i det siste?
Er terskelen for å be om hjelp høyere når du sitter på hjemmekontor?
Gjør du de samme feilene igjen og igjen? Ta disse sju stegene,
og bli en støkere skribent enn du var i fjor!

1 Lær deg de viktigste kommareglene:

- komma mellom to hovedsetninger: *Jeg kan fransk, og neste år skal jeg lære meg spansk.*
- komma etter leddsetning (understreket):
Ordboka som lå på bordet, var mi. At en pandemi kunne få slike konsekvenser, hadde jeg ikke trodd.
- komma før og etter innskutt tilleggsinformasjon:
Direktøren, som var opptatt med å lese Statsspråk, møtte ikke opp.
- ikke komma etter preposisjonsuttrykk:
Ved søknad om godkjenning [ikke komma] må du legge ved legeerklæring.

Pst! En setning (hovedsetning eller leddsetning) må inneholde et finitt verb, dvs. et verb i presens, preteritum eller imperativ (som *kan, skal, lå, var, møtte* ovenfor).

2 Husk at sammensetninger med en forkortelse eller en enkelt bokstav som førsteledd skal ha bindestrek:

e-post, EU-regler, x-akse, PP-tjenesten

3 Husk å sette inn bindestrek der du sløyfer fellesleddet i den ene av to sideordnede sammensetninger:

til- og frakopling, etter- og videreutdanning, lederkompetanse og -egenskaper
Fellesleddene her er altså *kopling, utdanning og leder*.

4 Lær tastekombinasjonene for akutt og grav aksent:

Akutt aksent (*én, idé, André*)

- PC: Alt Gr + \ og deretter bokstav
- Mac: ´ og deretter bokstav

Grav aksent (*òg, à jour, Genève*):

- PC: Shift + \ og deretter bokstav
- Mac: Shift + ´ og deretter bokstav

5 Husk at de fleste forkortelser skal ha punktum:

- *f.eks., bl.a., o.l.*

Det viktigste unntaket fra denne regelen er mynt, mål og vekt (*kr, cm, kg*).
Det er altså forskjell på *m.m.* 'med mer' og *mm* 'millimeter'.

6 Lær deg reglene for punktlistor.

Nedenfor er et galt og et riktig eksempel.

Galt:

I de fleste punktlistor skal punktene:

- Ha liten forbokstav,
- Ikke ha skilletegn til slutt,
- Noenlunde like formuleringer.

Riktig:

I de fleste punktlistor skal punktene

- ha liten forbokstav
- ikke ha skilletegn til slutt
- være noenlunde likt formulert

Det er ikke avgjørende hvor *skal* og *ha* står, så lenge punktene følger naturlig av innledningen.
Kolon brukes bare der det ville ha vært riktig i vanlig tekst (f.eks. *Punktlistor må tilfredsstillende følge krav: De ...*). Se mer på sprakradet.no/punktlistor.

7 Lag en liste over hvordan de mest brukte faste uttrykkene med småord skrives, og heng den over pulten din. For eksempel:

altfor, ifølge, idet, iblant, overalt
for så vidt, i alt, i dag, om bord, til stede, til sammen

- + Utfyllende informasjon om reglene ovenfor finner du på sprakradet.no/sprakhjelp/skriveregler. Lurer du på hvordan et ord staves og bøyes, kan du slå opp i Nynorskordboka og Bokmålsordboka på nett: ordbok.uib.no.

